

Historien om striderna och kriget i Gaza

Gaza är längtans land och kampens hemvist. I den har ummats män mognat och islams ord höjts. Dess barn är män, dess äldre är kämpar, och dess döda är martyrer – om Allah vill. Ummans hjärtan längtar efter den och smärtar för dess folk. Imam al-Shafi'i talade sanning när han sade om Gaza, när han längtade dit:

"Jag längtar till Gazas land, även om min förmåga att dölja min längtan sviker mig efter separationen. Må Allah vattna ett land vars jord, om jag fick tag i den, skulle jag sminka mina ögon med av ren längtan."

Vad är Gazas historia? Vad är dess förbindelse med araberna? Hur kom islam dit? Hur var dess tillstånd före islam? Och vad hände där efter den brittiska ockupationen?

Rubrikerna i berättelsen

- Gaza – vad är dess historia?
- Gaza och dess förbindelse med araberna
- Gaza före den islamiska erövringen

- Gaza efter den islamiska erövringen
- Gaza och araberna
- Den islamiska erövringen
- Korsfararna
- Salah al-Dins tid
- Mongolerna vid Syriens portar
- Den osmanska eran
- Gaza i modern tid
- Den franska ockupationen (Napoleon)
- Ibrahim Pashas tid
- Den brittiska ockupationen
- al-Nakba
- Regeringen för hela Palestina
- Den sionistiska ockupationen 1956
- Upplösningen av Regeringen för hela Palestina 1959
- al-Naksa 1967
- Fredsavtalet mellan Egypten och Israel 1979
- PLO – Palestinska befrielseorganisationen
- Första intifadan (Stenintifadan) 1987
- al-Aqsa-intifadan
- Tillbakadragningslagen
- Hamas valvinst
- Den palestinska splittringen
- Gazakriget 2008–2009
- Gazakriget 2014
- Den stora återvändarmarschen
- Den fjärde intifadan 2021
- *Ṭufan al-Aqsa* (Al-Aqsastormen)
- Avslutning

Vad är Gazas historia?

Gaza räknas som en av de äldsta och mest anrika städerna. Det finns knappast någon erövrare, härskare eller något folk som levt i Levanten utan att ha bott i Gaza under någon period. Därför måste man, för att förstå denna stads historia, gå igenom varje epok — även om det sker snabbt — eftersom varje epok har satt sin egen prägel på Gazas historia.

Gaza och dess förbindelse med araberna

Som många vet ligger Gaza på en av de viktigaste gamla handelsvägarna som förband **Indien med Egypten och Levanten**. De första som lade märke

till detta var **ma'inierna**, ett arabiskt folk som bodde i södra Arabiska halvön. Därför grundade de en stad i Gaza och berikade dess marknader med **kryddor, parfym, rökelse och myrra**.

Ma'inierna stannade där tills de besegrades av **sabaerna**, som vid den tiden var en mäktig arabisk nation. Deras drottningens historia nämns i Koranen under profeten Sulaymans tid.

Gaza före den islamiska erövringen

Kananéernas tid i Gaza

Kananéerna — ett arabiskt folk — utvandrade till Palestina och bosatte sig där omkring **2500 f.Kr.**. Gaza kallades då "**Kanaans land**". Kananéerna var inte ett svagt folk; de hade en styrka som gjorde det möjligt för dem att invadera Egypten under dess maktperiod och etablera ett eget rike där.

De kämpade mot Israels barn och höll dem tillbaka under lång tid. Men när deras enhet splittrades och deras styrka försvagades besegrades de av Israels barn och deras makt upphörde. I Koranen nämns historien om **den siste kungen av Kanaans folk, Jalut (Goliat)**, som dödades av profeten Dawud.

Faraonernas tid i Gaza

Gaza var förbindelselänken mellan **Egypten och resten av regionen**, vilket gjorde att de egyptiska faraonernas arméer ockuperade Gaza varje gång de passerade på väg mot att erövra Levanten.

Hyksos i Gaza

Gaza blev huvudstad för **hyksos**, "herdekungarna", vars ursprung är omtvistat. De hade stor makt och väckte fruktan hos egyptierna. De lyckades kontrollera Egypten under en period och styrde både Egypten och Palestina.

I Koranen nämns historien om profeten **Yusuf**, som levde under hyksos' tid.

Filistéernas tid i Gaza

Filistéerna erövrade Gaza i de äldsta tiderna i historien, och man tror att detta skedde **före profeten Ibrahims tid**. Det är de som gav Palestina dess

namn. De hade ett stort rike, enorm styrka, blomstrande handel och stor skicklighet i hantverk och tillverkning.

Israels barns tid i Gaza

Israels barns första framträdande som ett organiserat folk skedde under profeten **Musa** – över honom vare frid – genom vilken Allah räddade dem från faraos händer och förde dem till **Kanaans land**, där det fanns *”ett mäktigt folk”*. Så beskrev Israels barn folket i Gaza när Musa befalldem dem att strida mot dem. Men de blev rädda och fega, och ursäktade sig med att där fanns:

{ett mäktigt folk}

Då straffade Allah dem genom att låta dem **vandra vilse i öknen i fyrtio år**, så att varje väg de tog ledde dem tillbaka till Kanaans land.

Detta fortsatte tills Allah gjorde **Ṭalut** till kung över Israels barn. Han förberedde en armé för att strida mot **Jalut (Goliat)**, den siste kungen av Kanaans folk. Berättelsen återges i Koranen. Allah ville att slaget skulle sluta med att **Dawud** dödade Jalut, och Allah gav Dawud både **profetskap och kungadöme**, så han blev profet och härskare över Israels barn.

Efter honom regerade profeten **Sulayman** – över honom vare frid – som lyckades föra Gaza under sitt styre.

Men efter Sulaymans död splittrades Israels barn. Deras rike delades i två:

- **Israel** i norr
- **Judah** i söder

Gaza låg under Judahs styre. Under denna tid stärktes filistéerna och blev mäktigare, och de tog Gaza från Judah. Striderna om Gaza fortsatte länge – ibland var den under Israels barn, ibland under andra folk. Judarna förblev i splittring och oenighet tills **assyrierna besegrade dem år 722 f.Kr.**

Assyrierna i Gaza

Assyrierna tog kontroll över Gaza under en period och lade skatt på dess invånare. Detta fortsatte tills Gazas folk allierade sig med Egypten, och farao återvände dit.

Babylonierna i Gaza

Mellan faraonerna och babylonierna utkämpades många strider och blodiga slag. Babylonierna lyckades till slut ta Gaza från faraonerna, och Gaza kom under deras styre.

Perserna i Gaza

Perserna erövrade Gaza år **538 f.Kr.**, och det förblev så tills **Alexander den store** kom dit och tog staden från dem år **332 f.Kr.**

Grekernas tid i Gaza

Alexander den store lyckades driva ut perserna från Gaza och erövra den i ett stort slag mellan Alexanders armé och arabernas och persernas arméer, ett slag som slutade med **tio tusen döda**, de flesta av dem araber.

Alexander insåg Gazas **militära och handelsmässiga betydelse**, därför gav han staden stor uppmärksamhet och arbetade på att utveckla alla dess jordbruks-, handels- och militära aspekter. Gaza blev den största staden i området och kallades av grekiska historiker "**den stora staden**".

När Alexander dog splittrades hans generaler, och var och en försökte ta en del av hans rike. Palestina var ett eftertraktat område på grund av sin militära och ekonomiska betydelse. Strider bröt ut mellan generalerna tills deras styrka försvagades, vilket gjorde att både **ptoleméerna i Egypten** och **seleukiderna i Irak** utnyttjade situationen och skyndade sig att ta kontroll över Palestina och Gaza. De lyckades med detta efter många slag.

Nabatéernas tid i Gaza

Nabatéerna utnyttjade den stora konflikten mellan Alexanders efterträdare och striderna mellan ptoleméerna och seleukiderna. De rustade sina arméer och beslutade att utvidga sitt rike tills deras makt sträckte sig från **Aqabaviken till Egyptens gränser, Gaza och Medelhavskusten**. Detta skedde under **400-talet f.Kr.**

Palmyras tid i Gaza

När nabatéernas rike började försvagas och falla tillbaka, växte **Palmyrariket** i styrka och utveckling tills det lyckades ta kontroll över Gaza. Detta fortsatte fram till romarnas ankomst år **271 e.Kr.**

Romarnas tid i Gaza

Romarna kunde inte ta Gaza förrän efter en **lång belägring som varade i ett helt år**. När de till slut lyckades påtvinga staden sin makt förstörde de den fullständigt. Därefter byggde de upp den igen, och några av deras härskare sade om den: **"Det är en stor stad."**

Gaza blev en **fri och självständig stat** under romarna. Hedendom spreds där, liksom hat mot kristna och judar. Under romarnas tid rådde säkerhet, och landet blomstrade ekonomiskt, arkitektoniskt och industriellt.

När det bysantinska riket uppstod spreds kristendomen kraftigt och nådde Gaza. Efter en hård konflikt mellan hedendom och kristendom blev Gaza till slut en **kristen stad**.

Gaza efter den islamiska erövringen

Gaza och araberna

Gaza hade en nära relation med araberna, och detta framträder tydligt under de tidiga arabiska civilisationerna — **ma'inierna och sabaerna** — som kom dit omkring **3750 f.Kr.** Deras ättlingar fortsatte att resa till Gaza för handel, eftersom de hade två stora handelsresor varje år:

- **Vinterresan** till Jemen
- **Sommarresan** till Gaza och Levantens gränstrakter

I Gaza dog profetens farfar **Hashim ibn 'Abd Manaf**, och dit reste även **'Abd Allah**, profetens far, när han gav sig ut på en handelsresa till Levanten. Därför började Gazas arabiska historia inte med den islamiska erövringen — den går långt längre tillbaka.

Den islamiska erövringen

Gaza erövrades av muslimerna år **634 e.Kr. / 13 e.H.**, efter ett slag som historien bevarat på grund av dess storhet. Gaza var omgiven av murar och starka fästningar, men den öppnades av den ädle sahabin **'Amr ibn al-Ās**, som ledde en av de arméer som Abu Bakr – må Allah vara nöjd med honom – hade skickat för att erövra Levanten.

'Amr ibn al-Ās besegrade romarnas armé där och drev ut dem förödmjukade.

Det räcker att nämna vad Abu Bakr al-Siddiq – må Allah vara nöjd med

honom – sade till ‘Amr ibn al-‘Ās när han gav honom befälet över en armé på sju tusen soldater:

”Jag har satt dig över denna armé, så bege dig till Palestinas folk... Frukta Allah i det som är dolt och det som är öppet, och blygs inför Honom i din ensamhet, för Han ser dina handlingar... Akta dig för svaghet, att du säger: ‘Ibn Abi Quhafa har kastat mig i fiendens käftar och jag har ingen styrka mot dem.’ Du har sett, o ‘Amr, hur vi i många situationer mötte avgudadyrkarnas massor medan vi var få... Låt inte djävulens högmod komma in i ditt hjärta så att du säger: ‘Abu Bakr gav mig detta uppdrag för att jag är den bästa av dem.’ Akta dig för självens bedrägeri... Och bönen, bönen — kalla till den när dess tid inträder... Jag har satt dig över de araber du passerar, så låt varje stam stå under sin ledare, och var mot dem som en kärleksfull och mild far... När du ser din fiende, stå fast och vänd dig inte bort, för det skulle vara en skam för dig. Håll dig nära dina följeslagare och deras recitation av Koranen.”

Sedan sade Abu Bakr:

”Gå fram i Allahs välsignelse och strid mot Allahs fiender. Jag råder er att frukta Allah, för Allah ger seger till den som ger Honom seger.”

Detta var bara några få meningar ur Abu Bakrs långa rekommendation — en rekommendation fylld av **segerns nycklar**. Den som läser den med ett vaket hjärta känner hur ögonen fylls av tårar, hjärtat mjuknar och kroppen rister av vördnad.

Det var inte en rekommendation enbart till ‘Amr — det var en rekommendation till **hela umman**. I den finns hemligheten bakom varför muslimerna öppnade världen och besegrade sina fiender.

När ‘Amr följde det som Profetens efterträdare hade befallt honom, gav Allah honom en stor seger och ett klart öppnande. Han besegrade romarna på deras egen mark, innanför deras egna murar, och drev ut dem förödmjukade efter att de varit herrar och tyranner.

Korsfararna

Efter den islamiska erövringen stabiliserades förhållandena och inga stora förändringar inträffade i landet — fram till korsfararnas ankomst år **1093 e.Kr.** Påven skickade då ett nödrop till patriarken för att "rädda de kristna i Palestina", och påstod att de behandlades som slavar. Patriarken utnyttjade detta och hävdade att han ville "befria de kristna från slaveri", enligt hans egna ord.

Han utrustade en armé på **fyrhundratusen soldater** och marscherade mot Palestina. När de anlände började de massakrera muslimerna, tills antalet dödade nådde **70 000 muslimer på sju dagar**. De slaktade muslimerna som man slaktar får och brände deras kroppar i högar.

Detta bekräftar Allahs beskrivning av avgudadyrkarnas beteende när de får makt över muslimerna:

{Och om de får övertaget över er, kommer de inte att visa hänsyn till släktskap eller avtal med er.} [al-Tawba: 8]

Salah al-Dins tid

Allah har skrivit seger och fullbordan för denna religion i alla tider, även om det dröjer. Han sände Salah al-Din för att bekämpa korsfararna. Efter att kalifen utlyst jihad år **1165 e.Kr.** började Salah al-Din förbereda sig.

Han erövrade först **Egypten**, därefter **Syrien**, och sedan utkämpades **slaget vid Hittin**, genom vilket Allah gav honom möjlighet att befria hela Palestina. Han nådde Gaza och öppnade den år **1187 e.Kr.**

Men Salah al-Dins armé började försvagas efter varje slag, och han hade inte längre tillräcklig styrka för att försvara kuststäderna. Detta utnyttjades av **Englands kung**, som attackerade Gaza och ockuperade den år **1191 e.Kr. / 578 e.H.**

Saken slutade med ett avtal mellan Englands kung och Salah al-Din om att **Gaza skulle avväpnas och befästningarna rivas.**

Mongolerna vid Syriens portar

Efter Salah al-Dins död började hans söner strida om det rike deras far lämnat efter sig. De delade upp städer och områden mellan sig, och

konflikter och krig bröt ut. En av följderna av dessa strider var att **mamlukstaten** grundades i Egypten.

Folket i Levanten motsatte sig mamlukerna, och en armé från Levanten samlades för att underkua mamlukerna i Egypten. Mamlukerna rustade en armé mot Levanten. När de två arméerna möttes i Gaza för att strida, uppenbarade sig ett enormt hot mot islam och dess städer: **mongolerna**.

Mongolerna hade redan tagit en stor del av Irak. De två arméerna (mamlukerna och levanten) enades därför om en vapenvila för att möta detta hot tillsammans.

När mongolerna fortsatte sin expansion i den islamiska världen och nådde Syrien — och de hade inte gått in i ett enda slag utan att segra — kom deras första nederlag på muslimsk mark:

Slaget vid 'Ayn Jalut, där **Sultan Qutuz** besegrade dem. Detta var deras första stora nederlag och början på deras tillbakagång.

Den osmanska eran

I början av den osmanska statens uppkomst beslöt osmanerna att utvidga sitt herravälde mot Levanten. De lyckades ta kontroll över området och över Gaza år **1501 e.Kr. / 922 e.H.**. Styret i Gaza överläts till **Ål Ridwan**, och deras period blev känd som "**pashornas era**". Bland dem fanns **Husayn Pasha**, som gjorde Gaza till **huvudstad i Palestina**.

Gaza i modern tid

Den franska ockupationen (Napoleon)

När Napoleon anlände till Egypten med sin berömda kampanj år **1799**, började han planera att utvidga sitt fälttåg till Levanten. Han utrustade sin armé och korsade öknen tills han nådde Gaza, som han intog efter ett slag. Han betraktade Gaza som **den viktigaste nyckeln till både ekonomisk och militär dominans**.

Det berättas att han beskrev Gaza som:

"Afrikas främsta utpost och Asiens port."

Napoleon spred förstörelse i Gaza:

- han rev dess moskéer
- förstörde dess murar
- förstörde dess skolor

Hans mål med att ockupera Gaza och Levanten var att **skydda Egypten från osmanerna**. Men hans framryckning mötte stora svårigheter, såsom:

- pestens spridning bland hans soldater
- hotet mot Frankrikes ställning i Europa efter att England hetsat de europeiska kungarna mot honom

Detta tvingade honom att dra sig tillbaka och lämna området.

Ibrahim Pashas tid

År **1831** beslöt **Muhammad 'Ali Pasha**, Egyptens guvernör, att göra sig oberoende av det osmanska riket. Den osmanske sultanen avvisade detta helt, vilket fick Muhammad 'Ali att utnyttja tillfället och förbereda en armé för att erövra Palestinas städer en efter en.

Han började med **Gaza år 1831**. Sultanen accepterade inte detta och skickade en armé för att stoppa Muhammad 'Ali, men den egyptiska armén fortsatte att avancera tills den nästan nådde Anatolien — om inte de europeiska makterna hade ingripit och tvingat fram ett fredsavtal.

Enligt avtalet skulle **Palestina och Gaza förbli under egyptiskt styre**. Men **Ibrahim Pasha**, Muhammad 'Alis son, tvingades lämna området efter att stora uppror brutit ut i hela Palestina mot hans politik.

Den brittiska ockupationen

När det osmanska riket försvagades blev Mellanöstern ett mål för kolonialmakterna. Storbritannien rustade en armé för att ockupera Palestina, men möttes först av **hårt motstånd från osmanerna och araberna**.

Trots detta lyckades briter, tack vare sin envishet och överlägsna resurser, att inta **Gaza den 7 november 1917**. Gaza blev därmed **nyckeln till att ockupera hela Palestina**.

al-Nakba

Strax efter britternas tillbakadragande från Palestina — efter att de hade banat väg för judarna att etablera sin stat — utropade Israel år **1948** sin stat på palestinsk mark. Detta väckte de arabiska staternas vrede, och krig utbröt mellan dem och denna ockupationsmakt. Kriget slutade med att de arabiska arméerna besegrades och att tiotals palestinska byar fördrevs och spreds över världen. Denna förlust kom att kallas "**Nakba 48**".

Regeringen för hela Palestina

Efter Nakba 48 grundades **Regeringen för hela Palestina** i Gaza, baserat på ett beslut från Arabförbundet. Regeringen skulle stå under egyptiskt styre, med **Ahmad Hilmi 'Abd al-Baqi** som premiärminister. Därmed blev Gaza under egyptisk administration efter Nakban.

Den sionistiska ockupationen 1956

När den **trippla aggressionen** mot Egypten ägde rum — vilket försvagade Egypten och hindrade det från att försvara Gaza och Sinai — ryckte Israel fram för att ta kontroll över Gaza och vidare mot Sinai. De begick många fruktansvärda och brutala massakrer, såsom **massakern i Rafah**, där muslimernas blod spilldes utan förbarmande. Människor ställdes upp längs väggar och avrättades med en enda order.

Må Allah förlama deras händer och förödmjuka dem i detta liv och det kommande.

Men Gaza återvände snart till egyptiskt styre året därpå.

Upplösningen av Regeringen för hela Palestina 1959

År **1959** upplöstes Regeringen för hela Palestina och införlivades i **Förenade Arabrepubliken** (Egypten och Syrien) under ledning av **Gamal 'Abd al-Nasir**. Detta fortsatte fram till **al-Naksa 1967**.

al-Naksa 1967

År **1967** inträffade *Naksa 67*, eller det som kallas "**Sexdagarskriget**", där de arabiska länderna besegrades av ockupationsarmén. Israel lyckades genom detta ockupera flera arabiska områden, bland annat **Gaza**, som därmed hamnade under sionistisk kontroll. Israel utnyttjade situationen

och började arbeta på att **fördriva Gazas invånare** på olika sätt, samtidigt som de byggde **totala bosättningar** på dess mark.

Fredsavtalet mellan Egypten och Israel 1979

År **1979**, efter Naksa 67 där Egypten förlorade Gaza och Sinai, slöt Egypten ett **fredsavtal** med Israel. Enligt avtalet skulle Egypten återfå **Sinai**, men **dra tillbaka sin hand från Gaza**, som därmed skulle förbli under sionistiskt styre.

Palestinska befrielseorganisationen (PLO)

PLO grundades år **1964** efter den första Palestinakonferensen. Dess ledare betraktades som **hela det palestinska folkets representant**, var de än befann sig. Organisationens ursprungliga mål var **"att befria Palestina"**, men med åren förändrades målet till **"att upprätta två stater i området"** — en palestinsk stat och en israelisk stat sida vid sida. Detta innebar att rätten att återta hela landet föll bort, vilket väckte stor vrede och ledde till att *avvisningsrörelsen* bildades.

Under **Yasir 'Arafats** ledning undertecknades **Osloavtalet 1993**, som innebar att PLO skulle erkänna Israel officiellt, i utbyte mot att PLO erkändes som den styrande myndigheten i **Gaza och Västbanken**.

Första intifadan – Stenintifadan 1987

År **1987** tillkännagav den *Förenade Nationella Ledningen* starten av den första intifadan, känd som **"Stenintifadan"**. Palestinierna reste sig som en enda kropp mot ockupationen genom protester, uppror och konfrontationer. Till och med barnen kastade stenar mot soldater och stridsvagnar.

al-Aqsa-intifadan

al-Aqsa-intifadan ägde rum år **2000**, och den skilde sig från den föregående intifadan. **Stenen förvandlades till en raket**, då Hamas och Islamiska Jihad tog ledningen i upproret och började utbyta raketeld med ockupationsmakten. De lyckades också **riva delar av separationsmuren**, som Israel trodde skulle skydda dem från infiltration.

Tillbakadragningslagen

År **2005** utfärdade Israels premiärminister **tillbakadragningslagen**, som

ålade israelerna att lämna bosättningarna i Gaza och på Västbanken. Alla bosättningar i Gaza utrymdes, och palestinierna höll **bröllop och festligheter** på platserna som tidigare varit ockuperade.

Hamas valvinst

Hamas lyckades vinna **parlamentsvalet 2006** och tog över styret i landet. Deras första beslut var att **avvisa alla avtal som erkände staten Israel**.

Den palestinska splittringen

Många konflikter uppstod mellan Hamas och Fatah, vilket ledde till **kriget 2007**. Det slutade med en viktig ledarförlust och en politisk splittring:

- Hamas tog över styret i Gaza
- Den Palestinska myndigheten styrde Västbanken under Mahmoud Abbas

Gazakriget 2008–2009

Kriget började år **2008** efter att Israel brutit den gällande vapenvilan med Hamas. Israel började bomba varje statlig byggnad i Gaza, och till och med **skolor och moskéer**, under förevändningen att de var "vapenlager".

Hamas svarade genom att beskjuta södra Israel. Israel använde stridsflyg och markinvasion under kriget, som varade i **tjugo dagar** och där **över tusen palestinier** dödades.

Gazakriget 2014

Kriget "*al-‘Asf al-Ma’kul*" ("Den uppätta stormen") var Hamas svar på de brott och övergrepp som Israel begick mot palestinierna — dödande, arresteringar och fördrivning. Gnistan som tände kriget var den fruktansvärda handlingen där judiska extremister **kidnappade, torterade och brände en palestinsk pojke levande**.

Hamas lyckades uppnå **seger** i detta krig.

Den stora återvändarmarschen

År **2018** hölls massdemonstrationer som krävde att de fördrivna palestinierna skulle få återvända till sina hem och som avvisade att Jerusalem skulle vara Israels huvudstad. Gazaborna gick ut i marscher **varje fredag i ett helt år**, vid gränsen mot separationsmuren.

Den fjärde intifadan 2021

Den fjärde intifadan bestod av en serie protester som började år **2021** och ännu inte avslutats. Den omfattade hela landet — Gaza, Västbanken och Jerusalem. Det mest kända var **sammandrabbningarna i Sheikh Jarrah**, där palestinier protesterade mot politiken att vräka dem från deras hem och ge dem till judiska bosättare.

Ṭufan al-Aqsa (Al-Aqsastormen)

Ṭufan al-Aqsa är det pågående kriget som ingen längre är ovetande om. Vi ber Allah att ge seger åt de ståndaktiga muslimerna och höja islams och religionens ord.

Avslutning

I slutändan finner vi att Gazas historia i sig är ett bevis på dess **ära, styrka och höga ställning**. Det är ett land av frihet utan bojor, kamp utan kapitulation. Må Allah hjälpa dess män att segra och stärka dem med kraft och upphöjelse från Sig.

Källor

- *Ittihaf al-A'izza fi Tarikh Ghazza*, Othman Mustafa al-Ṭabba'
- *Tarikh Ghazza*